

Byla C-857/19**Prašymas priimti prejudicinį sprendimą****Gavimo data:**

2019 m. lapkričio 26 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovakija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. lapkričio 12 d.

Pareiškėja:

Slovak Telekom, a.s.

Atsakovė:

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovakijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas)

NUTARTIS

Najvyšší súd Slovenskej republiky kaip kasacinis teismas pareiškėjos ***Slovak Telekom, a.s.***, <...> kurios registruotoji buveinė yra Bratislavoje, <...> [buveinės adresas] <...>, byloje prieš atsakovę ***Protimonopolný úrad Slovenskej republiky*** (Slovakijos Respublikos antimonopolinė tarnyba), kurios registruotoji buveinė yra Bratislavoje <...> [buveinės adresas] <...>, siekdamas išnagrinėti 2009 m. balandžio 9 d. *Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos antimonopolinės tarnybos taryba) sprendimo dėl pareiškėjos kasacinio skundo dėl 2017 m. birželio 21 d. *Krajský súd v Bratislave* <...> (Bratislavos apygardos teismas) sprendimo teisėtumą,

n u t a r ě:

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 267 straipsnį pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus dėl 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos

taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo 11 straipsnio 6 dalies pirmo sakinio išaiškinimo:

„Ar frazė „valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti Sutarties 81 ir 82 straipsnius“ reiškia, kad valstybių narių institucijos netenka įgaliojimų taikyti Sutarties 81 ir 82 straipsnius?

Ar 2000 m. gruodžio 7 d. Nicoje priimtos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 50 straipsnis (teisė nebūti du kartus teisiama ar baudžiamam už tą pačią nusikalstamą veiką) taip pat taikomas administracinių nusižengimų atvejais, kai piktnaudžiaujama dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 102 straipsnį, už kuriuos Komisija ir valstybės narės institucija paskyrė sankcijas atskirai ir savarankiškai, įgyvendindamos savo įgaliojimus pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalį?“

Bylos nagrinėjimas sustabdomas.

Motyvai

I. Byla *Najvyšší súd*

1. *Najvyšší súd Slovenskej republiky* kaip kasacinis teismas byloje [bylos numeris] <...> nagrinėja pareiškėjos *Slovak Telekom, a.s.*, kurios registruotoji buveinė yra Bratislavoje, kasacinį skundą dėl 2017 m. birželio 21 d. *Krajský súd v Bratislave* sprendimo, kuriuo šis teismas, kaip kompetentingas administracinis teismas, atmetė pareiškėjos skundą dėl atsakovės 2009 m. balandžio 9 d. galutinio (**orig. p. 2**) sprendimo Nr. <...>. Iš pradžių kasacinis teismas padarė išvadą, kad laikotarpiu nuo 2005 m. rugpjūčio 12 d. iki 2007 m. gruodžio 21 d. Komisija ir atsakovė pareiškėjai lygiagrečiai taikė Sutarties 81 straipsnį (SESV 102 straipsnis) dėl *margin squeeze* draudimo pažeidimo fiksuoto plačiajuosčio ryšio mažmeninėje masinėje rinkoje ir didmeninėje rinkoje su prieiga prie atsietų vietinių abonentų linijų.

II. *Protimonopolný úrad Slovenskej republiky* sprendimas <...>

2. 2009 m. balandžio 9 d. antrosios instancijos sprendimu Nr. <...> *Protimonopolný úrad Slovenskej republiky* pakeitė ginčijamo atsakovės 2007 m. gruodžio 21 d. pirmojoje instancijoje priimto sprendimo 11 punktą ir pagal *Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o punkte národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky* (Įstatymas Nr. 136/2001 dėl konkurencijos apsaugos, iš dalies keičiantis Slovakijos nacionalinės tarybos įstatymą Nr. 347/1990 dėl Slovakijos Respublikos ministerijų ir kitų centrinių valstybės valdymo organų organizavimo), su pakeitimais, 38 straipsnio 1 dalį, siejamą su 2 straipsnio 3 dalimi, skyrė *Slovak Telekom, a.s.* <...> 17 453 362,54 EUR (525 800 000 SK) piniginę baudą už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi (kaip tai suprantama pagal Sutarties

82 straipsnį), kaip nustatyta šio sprendimo rezoliucinės dalies 1–8 punktuose, kurią ji privalėjo sumokėti per 60 dienų nuo dienos, kai sprendimas tampa galutinis.

3. Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi aprašytas 2009 m. balandžio 9 d. sprendimo <...> rezoliucinės dalies 1–6 punktuose; jis yra susijęs su bendrovės *Slovak Telekom, a.s.* veikla mažmeninėje rinkoje[: 1) 30 min./0,033 EUR tarifo taikymas; 2) nemokamų skambučių tarifo taikymas; 3) produkto „Mini verslo internetas“ mažmeninės kainos taikymas; 4) produkto „Šeimos internetas“ mažmeninės kainos taikymas; 5) produkto „Verslo partneris“ mažmeninės kainos taikymas], tuo pačiu metu taikant didmeninius skambučių užbaigimo tarifus, kurie sudaro kainų spaudimą ir yra piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 82 straipsnio a punktą ir *zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže* (Įstatymas Nr. 136/2001 dėl konkurencijos apsaugos) 8 straipsnio 2 dalies a punktą.
4. 2009 m. balandžio 9 d. *Protimonopolný úrad Slovenskej republiky* sprendimo <...> 297 punkte nurodyta įstatymo pažeidimo trukmė:
 - a) Rezoliucinės dalies 1 ir 2 punktai: 30 min./0,033 EUR (1 SK) tarifas nuo 2004 m. birželio 15 d. iki sprendimo priėmimo dienos, tai yra 3 metai ir 4 mėnesiai. Rezoliucinės dalies 5 punktas: nuo 2005 m. kovo 1 d. iki sprendimo priėmimo dienos, tai yra 2 metai ir 9 mėnesiai. Nemokamų skambučių atveju (rezoliucinės dalies 2 punktas) tarnybos taryba, kaip nurodyta pirmiau, pažeidimo pradžią vertino skirtingai (tarnyba nustatė, kad pažeidimo pradžia – 2005 m. rugpjūčio 1 d.), nes šis tarifas rinkoje imtas taikyti pagal pirmąją tarifų programą dar 2004 m. birželio 15 d. Tarybos manymu, ši išvada neturi poveikio baudos padidinimui, nes pirmosios instancijos institucija teisingai įvertino, jog tie tarifai laikui bėgant buvo taikomi su tarifų programomis, daugeliu atvejų nemokamų skambučių tarifas pakeitė 30 min./0,033 EUR (1 SK) tarifą, ir, nustatydamą pažeidimo trukmę, visą pažeidimą įvertino kaip vidutinės trukmės pažeidimą.
 - b) Rezoliucinės dalies 3 ir 4 punktai: vidutinės trukmės pažeidimas (tai yra pažeidimas, trunkantis nuo 1 iki 5 metų) taip pat nustatytas dėl produktų „Mini verslo internetas“ (nuo 2005 m. liepos 1 d. iki sprendimo priėmimo) ir „Šeimos internetas“ (nuo 2004 m. rugpjūčio 1 d. iki sprendimo priėmimo).
 - c) Rezoliucinės dalies 6 punktas: nuo 2002 m. rugpjūčio 1 d. iki sprendimo priėmimo dienos, tai yra ilgalaikis pažeidimas.
 - d) Rezoliucinės dalies 7 punktas: nuo 2003 m. sausio 1 d. iki sprendimo priėmimo, tai yra vidutinės trukmės pažeidimas.
 - e) Sprendimo rezoliucinės dalies 8 punktas: interneto telefoniniu ryšiu pridėjimo prie telefono paslaugų užsakymo atveju – nuo 2001 m.

gegužės 1 d. iki sprendimo priėmimo (tai yra ilgalaikis pažeidimas), plačiau juosčio interneto prieigos atveju – nuo 2003 m. birželio 1 d. iki sprendimo priėmimo (tai yra vidutinės trukmės pažeidimas).
(orig. p. 3)

III. Europos Komisijos sprendimas C(2014) 7465

5. Europos Komisijos Konkurencijos generalinis direktoratas 2014 m. spalio 15 d. sprendimo C(2014) 7465 (AT.39523 – *Slovak Telekom*) dėl procedūros pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 102 straipsnį ir EEE susitarimo 54 straipsnį 1 straipsnio 1 ir 2 punktuose nusprendė, kad įmonė, kurią sudaro *Deutsche Telekom AG* ir *Slovak Telekom, a.s.*, yra atsakinga už vieną tęstinį Sutarties 102 straipsnio ir EEE susitarimo 54 straipsnio pažeidimą. Pažeidimas tęsėsi nuo 2005 m. rugpjūčio 12 d. iki 2010 m. gruodžio 31 d. ir apėmė šiuos veiksmus:
 - a) informacijos apie tinklą, reikalingos atsietai prieigai prie vietinių linijų, nepateikimas kitiems operatoriams;
 - b) bendrovei nustatytų įpareigojimų užtikrinti atsietą prieigą prie vietinių linijų sumažinimas;
 - c) nepagrįstų orientacinio pasiūlymo dėl prieigos prie vietinių abonentų linijų sąlygų, susijusių su kolokacija, kvalifikacija, prognozavimu, remontu ir banko garantijomis, nustatymas;
 - d) nepagrįstų tarifų taikymas, dėl kurių vienodai veiksmingas konkurentas, naudodamasis *Slovak Telekom* didmenine prieiga prie atsietų vietinių abonentų linijų, susidurtų su dideliu neigiamu spaudimu ir negalėtų pelningai dubliuoti *Slovak Telekom* siūlomų mažmeninių plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugų.
6. Komisija už 1 straipsnyje nurodytą pažeidimą skyrė šias baudas:
 - a) bendrovėms *Deutsche Telekom AG* ir *Slovak Telekom, a.s.* solidariai – 38 838 000 EUR baudą;
 - b) bendrovei *Deutsche Telekom AG* – 31 070 000 EUR baudą.
7. Iš 2014 m. spalio 15 d. Europos Komisijos sprendimo C(2014) 7465 (AT.39523 – *Slovak Telekom*) motyvų (1507 punktą) matyti, kad Europos Komisija įvertino faktines aplinkybes kaip vieną tęstinį pažeidimą, o šio sprendimo 7 ir 8 punktuose patikslinta, kad *Slovak Telekom* taikė kainų spaudimą ir strategiją atsisakyti suteikti prieigą prie savo vietinių abonentų linijų.
8. Pagal Komisijos motyvus (1508 punktą) „kiekviena iš šių priemonių savaime būtų Sutarties 102 straipsnio pažeidimas“. Vis dėlto Komisija konstatuoja, kad kartu šios priemonės sudaro vieną tęstinį pažeidimą, nes visų jų tikslas (ir tikėtinas

poveikis) buvo apriboti ir iškraipyti konkurenciją Slovakijos Respublikoje teikiamų fiksuoto plačiajuosčio ryšio paslaugų mažmeninėje masinėje rinkoje ir apsaugoti *Slovak Telekom* pajamas bei poziciją masinėje plačiajuosčio ryšio paslaugų rinkoje.

9. 2014 m. spalio 15 d. Europos Komisijos sprendimas C(2014) 7465 (AT.39523 – *Slovak Telekom*) buvo proceso pirmojoje instancijoje Europos Sąjungos Bendrajame Teisme dalykas byloje T-851/14 (*Slovak Telekom/ Europos Komisija*) ir apeliacinio skundo nagrinėjimo Europos Sąjungos Teisingumo Teisme byloje C-165/19 P dalykas.

IV. Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvai

10. Remdamasis *zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok* (Istatymas Nr. 162/2015 dėl teismo administracinio proceso; toliau – SSP) 196 straipsniu, kasacinis teismas 2019 m. gegužės 29 d. nutartimi <...> paragino proceso šalis per 15 dienų pateikti pastabas dėl principo *ne bis in idem* laikymosi piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 102 straipsnį, taikant kainų spaudimą atžvilgiu per iš dalies sutampančią nagrinėjamojo laikotarpio dalį nuo 2005 m. rugpjūčio 12 d. iki 2007 m. gruodžio 21 d., *Protimonopolný úrad Slovenskej republiky* sprendimo <...> pirmojoje instancijoje priėmimo. **(orig. p. 4)**
11. Atsakovė *Protimonopolný úrad Slovenskej republiky* savo 2019 m. gegužės 29 d. pozicijoje dėl *ne bis in idem* principo laikymosi nurodė (12, 13 ir 14 punktai), kad nors abi bylos susijusios su SESV 102 straipsnio (buvęs EB sutarties 82 straipsnis) pažeidimu, t.y. piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi, tai – dvi atskiros bylos (Europos Komisija iš esmės vertino kitą bylą nei antimonopolinė tarnyba). Iš abiejų sprendimų turinio aiškiai matyti, kad antimonopolinė tarnyba (arba jos taryba) ir Europos Komisija vertino skirtingus produktus. Tarnyba vertino produktus mažmeninės prekybos lygiu, o Europos Komisija – didmeninės prekybos lygiu. Šiaip ar taip, tai nebuvo identiški atvejai, todėl jokių būdu netgi negalima kalbėti apie bylų dalyko sutaptį, taigi nagrinėjamu atveju *ne bis in idem* principas negalėjo būti pažeistas.
12. Remiantis atsakovės nuomone, tarnybos tarybai priimant sprendimą *ne bis in idem* principas negalėjo būti pažeistas, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, visų pirma laiko atžvilgiu, nes antimonopolinė tarnyba (arba jos taryba) priėmė sprendimą 2009 m., tai yra 5 metai iki Komisijos sprendimo priėmimo. Vis dėlto, kilus abejonių, tai pirmiausia būtų Europos Sąjungos Bendrajam Teismui teiktinas klausimas dėl Komisijos sprendimo, tačiau Bendrasis Teismas nenustatė principo pažeidimo.
13. 2019 m. birželio 14 d. pareiškėja nurodė, kad abi sankcijos buvo skirtos už veiksmus, kurių tikslas, tiek Komisijos, tiek atsakovės nuomone, buvo susilpninti arba panaikinti konkurenciją, o to nebūtų įvykę esant pakankamai didmeninei prieigai prie pareiškėjos infrastruktūros, ypač prie atsietų vietinių linijų. Komisijos

nuomone, šie veiksmai, įskaitant kainų spaudimą ir atsisakymą suteikti prieigą prie vietinių abonentų linijų, sudaro vieną tęstinį pažeidimą. Kita institucija negali bausti už bet kokius kitus šio vieno tęstinio pažeidimo padarinius atskirame procese ir taikydama atskirą sankciją. Bylos nagrinėjimas, po kurio buvo priimtas Komisijos sprendimas, kaip nurodyta Komisijos sprendimo 12 punkte, oficialiai buvo pradėtas nuo šaukimo įteikimo pareiškėjai 2009 m. balandžio 8 d. (dieną prieš tai, kai atsakovė paskelbė sprendimą antrojoje instancijoje), tačiau jau 2008 m. birželio 13 d. Komisija paragino pareiškėjos konkurentus pateikti informaciją apie pareiškėjos veiklą ir 2009 m. sausio 13–15 dienomis, bendradarbiaudama su atsakove, iš anksto nepranešusi atliko patikrinimą pareiškėjos buveinėje. Atsakovė neabejotinai žinojo apie Komisijos vykdomą procesą ir proceso dalyką, kuris savo turiniu ir trukme sutapo su atsakovės vykdomo apeliacinio proceso dalyku. Pareiškėja mano, kad šie pažeidimai, taip pat *ne bis in idem* principo pažeidimo pasekmės iš esmės paveikia jos teisinį statusą. Visų pirma ji pažymi, kad sumokėjo abi didžiules baudas (atsakovės priimtuose ginčijamuose sprendimuose skirtą nuobaudą pareiškėja sumokėjo jau 2017 m. spalio 20 d.).

14. Kasacinis teismas nesutinka su atsakovės pozicija, jog iš abiejų sprendimų turinio aiškiai matyti, kad antimonopolinė tarnyba (arba jos taryba) ir Europos Komisija vertino skirtingus produktus. Iš ginčijamo sprendimo aiškiai matyti, kad piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi buvo aprašytas 2009 m. balandžio 9 d. Sprendimo Nr. <...> rezoliucinės dalies 1–5 punktuose taip, kad jis yra susijęs su bendrovės *Slovak Telekom, a.s.* veikla mažmeninėje rinkoje (pavyzdžiui, nemokamų skambučių tarifo taikymas kartu taikant didmeninius skambučių užbaigimo tarifus, o tai yra kainų spaudimas, taigi – piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 82 straipsnio a punktą ir Įstatymo Nr. 136/2001 dėl konkurencijos apsaugos 8 straipsnio 2 dalies a punktą.
15. 2014 m. spalio 15 d. Komisijos sprendimo C(2014) 7465 (AT.39523 – *Slovak Telekom*) 1 straipsnio 2 punkto d papunktyje nustatyta įmonės verslo praktika, pagal kurią buvo taikomi nepagrįsti tarifai, dėl kurių vienodai veiksmingas konkurentas, naudodamasis *Slovak Telekom* didmenine prieiga prie atsietų vietinių abonentų linijų, susidurtų su dideliu neigiamu spaudimu ir negalėtų pelningai dubliuoti *Slovak Telekom* siūlomų mažmeninių plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugų, kasacinio teismo nuomone, sutampa su veiksmais, nurodytais 2009 m. balandžio 9 d. Sprendimo Nr. (**orig. p. 5**) <...> 1–5 punktuose. Sprendimo 86 punkte Komisija apibrėžė dvi glaudžiai susijusias rinkas, būtent: a) fiksuotojo plačiajuosčio ryšio paslaugų mažmeninę rinką; b) didmeninę rinką su prieiga prie atsietų vietinių abonentų linijų.
16. Kasacinis teismas padarė išvadą, kad jei leidžiami lygiaverčiai įgaliojimai, kaip tai suprantama pagal nagrinėjamą straipsnį, taip pat leidžiama priimti sprendimus, kuriais skiriamos nuobaudos dėl to paties nagrinėjamo dalyko. Kadangi ši išvada gali prieštarauti *ne bis in idem* principui, kasacinis teismas prašo Europos

Sajungos Teisingumo Teismo išaiškinti pateiktą prejudicinį klausimą, nes neturėdamas atsakymo į jį negali tęsti bylos nagrinėjimo.

V. Europos Sąjungos teisė ir Teisingumo Teismo jurisprudencija

17. Remiantis 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo 11 straipsnio 6 dalies pirmu sakiniu, Komisijai pradėjus sprendimo priėmimo pagal III skyriaus nuostatas procedūras, valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti Sutarties 81 ir 82 straipsnius. Jei valstybės narės konkurencijos apsaugos institucija jau nagrinėja bylą, Komisija inicijuoja procesą tik pasitarusi su ta konkurencijos institucija.
18. Šiuo atveju jurisprudenciją, susijusią su *ne bis in idem* principu, sudaro 2019 m. balandžio 3 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimas *Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A. (C-617/17)*, kuriame vis dėlto išsprendžiamas *ne bis in idem* draudimo, nustatyto Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 50 straipsnyje ir susijusio su lygiagrečiu Europos Sąjungos ir nacionalinės teisės taikymu viename nacionalinės konkurencijos apsaugos institucijos sprendime, klausimas. Kasacinis teismas nurodo, kad teisinė padėtis byloje *Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A. (C-617/17)* skiriasi nuo padėties byloje, nagrinėjamoje *Najvyšší súd Slovenskej republiky*, <...> nes ji yra susijusi su savarankišku, atskiru Komisijos ir nacionalinės konkurencijos apsaugos institucijos sankcijos taikymu už Sutarties 102 straipsnio pažeidimą. Kasacinis teismas įžvelgia problemą, atsirandančią dviem institucijoms tuo pačiu metu taikant sankcijas pagal Europos Sąjungos teisę. (Dėl šios priežasties jis nenurodo atitinkamos nacionalinės teisės.)

VI. Bylos nagrinėjimo sustabdymas

19. Remdamasis SSP 100 straipsnio 1 dalies c punktu, kasacinis teismas sustabdo bylos nagrinėjimą <...> dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimo Europos Sąjungos Teisingumo Teismui.

<...> [pastaba dėl galimybės apskūsti nebuvimo]

Bratislava, 2019 m. lapkričio 12 d.